

Tisková zpráva

Velcí savci během lock-downů změnili chování – pohybovali se na větší vzdálenosti a vyskytovali se blíže u silnic

Praha, 12. června 2023 - Lidské chování se během lock-downů v prvních měsících celosvětové pandemie COVID-19 dramaticky změnilo, což mělo za následek také změny chování suchozemských savců. Vyplyvá to ze studie, kterou v prestižním časopise Science zveřejnil velký mezinárodní výzkumný tým, jehož součástí byli i vědci z Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze. Volně žijící savci se během přísných lock-downů pohybovali na delší vzdálenosti a vyskytovali se také blíže k silnicím.

Marlee Tucker z University v Radboud spolu s dalšími 174 kolegy analyzovali globální data od suchozemských savců sledovaných zařízeními GPS. „Mnoho médií přineslo zprávy o nevšedním chování volně žijících zvířat během prvních lock-downů. Například v ulicích Santiaga v Chile se proháněly pumy. My jsme však chtěli zjistit, zda existuje nějaký důkaz o změně chování zvířat. Jestli to nebylo způsobené jednoduše jen tím, že si lidé více všímali svého okolí, když byli doma,“ popisuje záměr výzkumu Marlee Tucker.

Pohyb savců

Tucker a kolegové shromáždili data z pohybu 43 různých druhů suchozemských savců z celého světa. Celkem bylo do výzkumu zahrnuto více než 2 300 jedinců: od slonů a žiraf po medvědy a jeleny. Vědci porovnávali pohyby savců během prvního období lock-downů, od ledna do poloviny května 2020, s jejich pohyby během stejných měsíců o rok dříve. „Zjistili jsme, že během přísných lock-downů zvířata urazila až o 73 procent delší vzdálenosti za sledované 10denní období než rok předtím, kdy žádný lock-down nebyl. Také jsme pozorovali, že se zvířata vyskytovala v průměru o 36 procent blíže k silnicím než rok předtím. Je to pravděpodobně proto, že tyto silnice byly během přísných lock-downů tišší,“ říká Tucker.

Pro tyto výsledky existuje několik vysvětlení. Během přísných lock-downů bylo venku méně lidí, což zvířatům poskytlo příležitost prozkoumat nové oblasti. „Naproti tomu v oblastech s méně přísnými omezeními jsme pozorovali, že zvířata cestovala na kratší vzdálenosti. To může souviset s tím, že během těchto méně přísných lock-downů byli lidé motivováni chodit více do přírody. V důsledku toho byly některé přírodní oblasti rušnější než v době před pandemií COVID-19,“ říká Thomas Mueller ze Senckenberg Centra pro výzkum biodiverzity a klimatu z Goethe University Frankfurt, který studii společně s Tuckerem navrhl. „Výrazné snížení pohybu lidí v lesích za prvního přísného lock-downu se projevilo na chování zvířat i v České republice. Jeleni evropský ve Slavkovském lese, na Šumavě a v Doupovských horách, které jsme sledovali od roku 2019, významně zvýšili svoji aktivitu a pohybovali se na delší vzdálenosti,“ uvedl Miloš Ježek z Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze. „Naopak tomu bylo ale v okolí Prahy. Návštěvnost v lesích na Říčansku stoupla

několikanásobně. A jedinou změnou v chování sledovaných divočáků byla nižší kvalita spánku,“ dodává Miloš Ježek.

Jedinečná příležitost

Lock-down poskytl jedinečnou příležitost studovat účinky náhlé změny lidské přítomnosti na volně žijící zvířata. *„Náš výzkum ukázal, že zvířata mohou přímo reagovat na změny v lidském chování. To nabízí naději do budoucna, protože to v zásadě znamená, že některé úpravy našeho vlastního chování by mohly mít pozitivní vliv na zvířata,*“ říká Tucker.

Česká zemědělská univerzita v Praze

ČZU je čtvrtou až pátou největší univerzitou v ČR. Spojuje v sobě stopatnáctiletou tradici s nejmodernějšími technologiemi, progresivní vědou a výzkumem v oblasti zemědělství a lesnictví, ekologie a životního prostředí, technologií a techniky, ekonomie a managementu. Moderně vybavené laboratoře se špičkovým zázemím, včetně školních podniků, umožňují vynikající vzdělávání s možností osobního růstu, včetně zapojení do vědeckých projektů doma i v zahraničí. ČZU zajišťuje kompletní vysokoškolské studium, letní školy, speciální kurzy, univerzitu třetího věku. Podle mezinárodních žebříčků univerzita patří k nejlepším 3 procentům na světě. V žebříčku Academic Ranking of World Universities (tzv. Šanghajský žebříček) se v roce 2022 umístila na 801.–900. místě na světě a na 4. místě z hodnocených univerzit v ČR. V roce 2022 se ČZU se stala 45. nejekologičtější univerzitou na světě díky umístění v žebříčku UI Green Metric World University Rankings.

Kontakt pro novináře:

[Karla Mráčková, tisková mluvčí ČZU, +420 603 203 703; mrackovak@rektorat.czu.cz](mailto:mrackovak@rektorat.czu.cz)